Blogi

Digitaaliset kanavat suuressa roolissa lainojen myynnissä kotitalouksille

Rahoitusvakaus | 23.03.2022 | Tatu Räsänen

KIRJOITTAJA

Tatu Räsänen
Ekonomisti

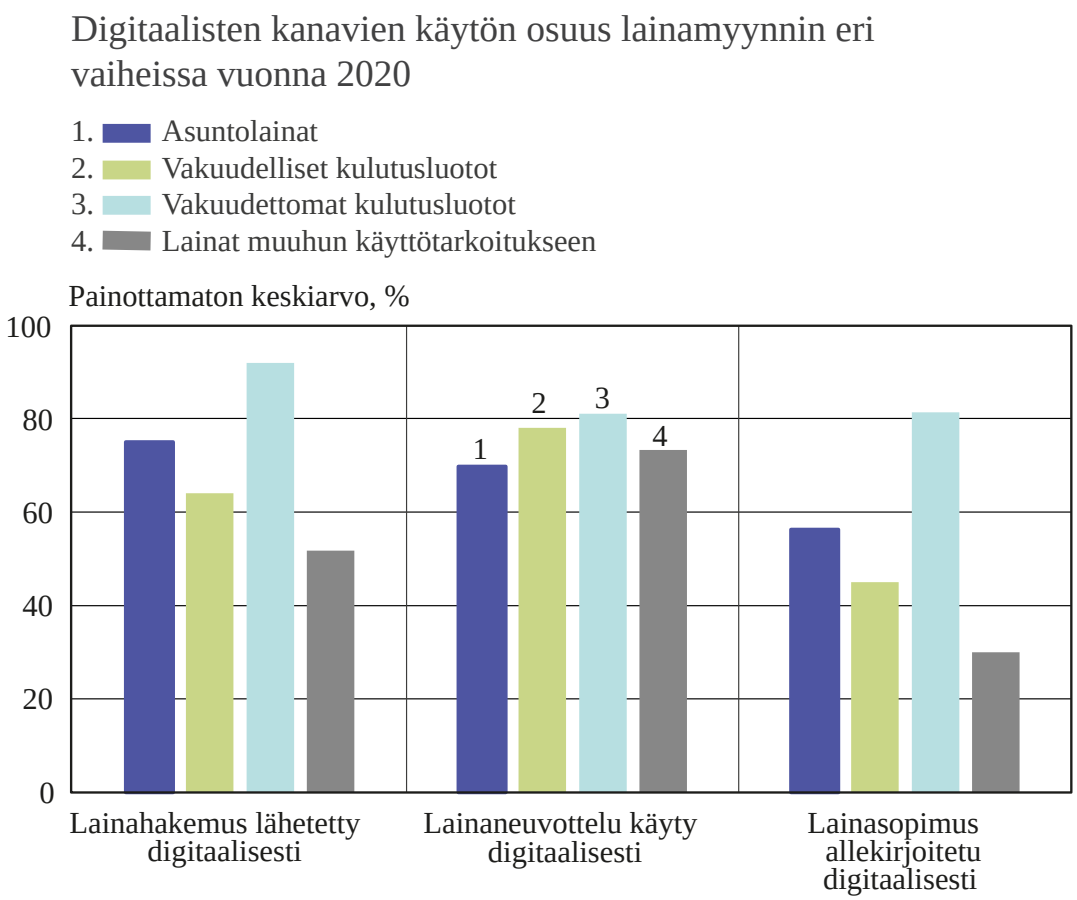
Digitaaliset innovaatiot vaikuttavat rahoituksen välityksen toimintamalleihin, toimijakenttään ja rooleihin, kun yhä useammin lainan voi neuvotella ja sopimuksen allekirjoittaa ilman konttorissa asiointia.

Yhteiskunta digitalisoituu vauhdilla, ja yhä useampi palvelu on siirtynyt kivijalasta verkkoon. Digitaaliset innovaatiot vaikuttavat rahoituksen välityksen toimintamalleihin, toimijakenttään ja rooleihin, kun yhä useammin lainan voi neuvotella ja sopimuksen allekirjoittaa ilman konttorissa asiointia. Samalla rahoituksen myynti on laajentunut erinäisille alustoille, kuten verkkokauppoihin ja kilpailutussivustoille.

Suomen Pankki pyrkii seuraamaan ja ylläpitämään kokonaiskuvaa luotonannon kehityksestä sekä toimijakentän ja toimintojen roolien muutoksesta. Osana tätä seurantaa toteutettiin kesällä 2021 kyselytutkimus kaikille Suomessa toimiville luottolaitoksille ja luottolaitosten sivuliikkeille rahoituksen digitaalisten ja kolmansien osapuolien kanavien käytön yleisyyden tutkimiseksi. Lisäksi kartoitettiin automatisoituun lainapäätökseen perustuvan luotonmyönnön yleisyyttä.

Digitaalisten kanavien käyttö yleisintä vakuudettomien kulutusluottojen myynnissä

Kuvio 1.

Lähde: Suomen Pankki.

22.2.2022
eurojatalous.fi

Kyselyn perusteella digitaalisten kanavien[1] käyttö oli yleisintä vakuudettomien kulutusluottojen myynnissä (kts. kuvio 1). Myös asuntolainoissa ja vakuudellisissa kulutusluotoissa digitaalisten kanavien käyttö oli aktiivista lainahakemuksen lähettämisestä lainaneuvottelun käymiseen. Korkeaa digitaalisesti käytyjen lainaneuvottelujen n. 70–80 %:n osuutta voi selittää digitalisaatiokehityksen ohella myös koronapandemian puhkeamisesta seurannut vahva suositus etäasiointiin. Sen sijaan lainasopimus solmittiin vielä varsin usein konttorissa asioiden. Tulokset eivät kuitenkaan kerro, johtuuko konttorissa asiointi esimerkiksi asiakkaan tahdosta vai teknisten ratkaisujen puuttumisesta digitaalisesti tapahtuvaan asiointiin.

Pankit automatisoivat sisäisiä prosessejaan ja osa lainoista myönnetään niin, että päätöksen lainan myöntämisestä tekee tietokone. Tällaisella automatisoidulla lainapäätöksellä[2] myönnetyt lainat painottuivat kyselyn perusteella vakuudettomiin kulutusluottoihin, joista noin 80 prosentissa hyödynnettiin automatisoitua lainapäätöstä. Kuitenkin myös asuntolainoissa on nähtävissä ensimmäisiä merkkejä automatisoidun lainapäätöksen hyödyntämisestä luotonmyönnössä.

Verkossa asioinnin yleistyminen laajentaa mahdollisuuksia lainan hakemiseen myös kolmansien osapuolien kanavista, kuten kilpailutussivustoilta tai verkkokauppa-alustoilta, joiden kautta asiakas ohjataan asioimaan pankin kanssa. Kyselyn mukaan valtaosa kotitalouksien lainahakemuksista tehtiin kuitenkin pankin omissa kanavissa. Poikkeuksen tähän tekivät vakuudettomat kulutusluotot, joissa myös kolmannen osapuolen kanavia käytettiin selvästi muita lainoja enemmän.

Kysytyt osuudet ovat kappalemääräisiä osuuksia vuonna 2020 myönnetyistä uusista lainoista Suomessa vakituisesti asuville kotitalousasiakkaille ja Suomeen rekisteröidyille yrityksille. Artikkelissa esiteltyjä aggregaattitason tuloksia ei ole painotettu vastaajien markkinaosuuksilla. Vaikka vastausten vertailukelpoisuudessa ja kysymysten tulkinnoissa vaikutti olevan pieniä eroja[3] vastaajien välillä, voidaan tulosten nähdä antavan riittävän kuvan tutkimusaiheesta.

Tulokset ovat tiettävästi ensimmäinen näkymä lainojen myynnin digitalisoitumiseen Suomessa. Aika näyttää, johtuiko digitaalisten kanavien suuri rooli kotitalouslainojen myynnissä koronapandemiasta vai onko taustalla pidempi digitaalisten kanavien yleistymistrendi.

Asiasanat

digitalisaatio, lainat, liiketoimintamalli, luotot, rahoituksen välitys